

/neoficiāls tulkojums/

Šo Kodeksu ratificējuši Vācijas, Austrijas, Beļģijas, Spānijas, Francijas, Grieķijas, Ungārijas, Itālijas, Latvijas (2004), Lietuvas, Portugāles, Maltas, Polijas, Čehijas, Slovākijas, Slovēnijas, Igaunijas, Luksemburgas un Holandes notariāti. Eiropas Notāru ētikas kodekss (turpmāk – Kodekss) ir pieņemts Neapoles Kopsapulcē 1995. gada 2. februārī; papildināts Grācas (1995. gada 20. oktobris), Briseles (2000. gada 17. marts) un Mīnhenes (2002. gada 9. novembris) Kopsapulcē.

EIROPAS NOTĀRU ĒTIKAS KODEKSS

TERMINU PRECIZĒJUMI

Šajā kodeksā lietoto terminu nozīme:

"pārrobežu darījums": darījums, kurā iesaistīts ārvalstu elements; piemēram; mantas, kas ir paredzētā darījuma objekts, atrašanās vieta, darījuma pušu pilsonība, vai arī darījuma noslēgšanas vieta.

"valsts notārs": notārs, kurš ir kompetents attiecīgajā teritorijā taisīt aktus saskaņā ar attiecīgās valsts nacionālo likumdošanu.

"ārvalsts notārs": dalībvalsts notārs no citas valsts nekā tās, kur taisīts akts.

1. NOTĀRS: KOPĒJĀS NORMAS

1.1. DEFINĪCIJA

Saskaņā ar ES dalībvalstu notariātu 1990. gada 22. martā Madridē vienbalsīgi pieņemto rezolūciju:

"Notārs ir valsts amatpersona, kam dots valsts varas deleģējums, lai piešķirtu notariālu spēku saviem taisītajiem aktiem, nodrošinot to saglabāšanu, pierādījumu spēku un izpildu spēku. Lai nodrošinātu savai darbībai nepieciešamo neatkarību, notārs to pilda kā brīvo profesiju, kas atbilst visām bezstrīdus juridiskajām darbībām. Neitrālā, bet aktīvā veidā dodot pusēm padomus, kā arī taisot no tiem izrietošos notariālos aktus, notāra darbības nodrošina tiesību subjektam viņam nepieciešamo juridisko drošību. Tā tiek vēl jo vairāk nodrošināta, ņemot vērā to, ka notārs ir augsta universitātes kvalifikācijas līmeņa jurists, kas profesijā sācis strādāt, izturot nozīmīgas pārbaudes, izejot prakses un konkursus, kā arī to, ka profesionālie pienākumi tiek veikti saskaņā ar stingriem disciplīnas noteikumiem pastāvīgā valsts varas institūciju kontrolē, kā arī pateicoties ģeogrāfiskajam izvietojumam, kas nodrošina pieeju notariālajiem pakalpojumiem visā valsts teritorijā. Visbeidzot, notāra iesaistīšanās, novēršot iespējamus strīdus, ir neaizstājama tiesu varas sastāvdaļa”.

1.2 KOPĒJĀS NORMAS

Notāram ir jāievēro vispārīgās ētikas normas, neatkarīgi no izmantotajām tehnoloģijām un informācijas nesējiem. Taisot notariālo aktu, darījuma pusēm (vai pušu pārstāvjiem) ir jābūt fiziski notāra klātbūtnē, kurš sniedz palīdzību un padomu, pārbauda identitāti, rīcībspēju, piekrišanas gribas izteikuma nozīmi, kā arī nodrošina likumības kontroli.

1.2.1 LOJALITĀTE UN MORĀLĀ STĀJA PILDOT PROFESIONĀLOS PIENĀKUMUS

Notāra profesionālais pienākums ir būt lojālam un godīgam attiecībā pret klientiem, valsti un kolēģiem. Koleģiālie pienākumi tiek pildīti kā pret valsts notāriem, tā pret ārvalsts notāriem.

Ja vienas lietas ietvaros ārvalsts notārs sadarbojas ar valsts notāru, viņiem kopīgi jāmeklē risinājums, kas garantētu kopumā visu pušu interešu ievērošanu atbilstoši spēkā esošajām likumdošanas normām.

Atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai notārs atvieglo notariālā akta pārrobežu apriti neatkarīgi no tā, vai tas ir papīra vai elektroniskā formātā.

1.2.2 NEUTRALITĀTE UN NEATKARĪBA

Notāram ir pienākums sniegt padomu un veikt savu darbību neitrāli un neatkarīgi. Notāram ir pienākums veikt profesionālās darbības, ja viņam to tiesiski lūdz, izņemot nacionālajā likumdošanā paredzētos gadījumus.

1.2.3 KONFIDENCIALITĀTE UN PROFESIONĀLAIS NOSLĒPUMS

Notāram ir pienākums glabāt profesionālo noslēpumu, kā arī konfidencialitātes pienākums attiecībā uz savu saraksti, lietu glabāšanu un aktu arhivēšanu, neatkarīgi no dokumenta papīra vai elektroniskā formāta saskaņā ar katrā dalībvalstī spēkā esošajiem noteikumiem. Atbilstoši katrā dalībvalstī spēkā esošajai likumdošanai šie pienākumi attiecas kā uz notāru, tā arī uz viņa palīgiem un darbiniekiem.

1.2.4 JURIDISKĀS UN TEHNISKĀS ZINĀŠANAS

Eiropas Savienības notariātu profesionālās institūcijas saviem biedriem nodrošina pastāvīgas iespējas juridiskai un tehniskai apmācībai, it īpaši attiecībā uz jauno tehnoloģiju piemērošanu notariālajai darbībai. Notāram ir pienākums atjaunināt savas zināšanas, kā arī uzraudzīt un veicināt savu darbinieku zināšanu līmeņa celšanu.

1.2.5 KOPĒJĀ REKLĀMA «VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA PATĒRĒTĀJA INTERESĒS»

Individuālā reklāma ir aizliegta, izņemot gadījumus, kad tā ir atļauta gan attiecīgajā valstī, gan attiecīgajā ārvalstī. Sabiedrībai sniegtajā informācijā, notārs izslēdz visu informāciju, kas varētu kaitēt viņa neatkarībai, neitralitātei, amatpersonas statusam, kā arī to informāciju, kas ietver paša notāra vērtējumu un salīdzinājumu ar kolēģiem.

Notārs nevar pieņemt reklāmas piedāvājumu no trešās personas, izņemot no kompetentās notariāta institūcijas.

Kopīgo reklāmu var veikt visas nacionālā un starptautiskā līmeņa profesionālās notariāta institūcijas, it īpaši Eiropas Savienības Notariātu konference, ar galveno mērķi sniegt patērētājam un uzņēmumiem atvieglotas pieejamības informācijas avotu. Tādējādi var tikt izveidotas institūciju mājas lapas Internetā, kuru saturu nosaka katras valsts notariāta institūcijas. Eiropas Savienības Notariātu konferences Interneta mājas lapas saturs tiek veidots, ņemot vērā Kopsapulces lēmumus.

1.2.6 AMATA NOSAUKUMS UN TITULI

Aktos, sarakstē, kā arī visās profesionālajās darbībās, notārs raksta savu notāra amata nosaukumu, vārdu un uzvārdu, ar kādu viņam ir tiesības praktizēt atbilstoši nacionālajai likumdošanai, kā arī savu prakses vietu. Notārs var minēt savus universitātes diplomus.

Norādes uz specializāciju ir aizliegtas, ja vien to neatļauj attiecīgās valsts likumdošana.

1.2.7 ATTURĒŠANĀS – ZIŅOŠANA

Ja notārs uzskata, ka akts, ko viņam lūdz taisīt, ir saistīts ar Profesionālo asociāciju hartā (27.07.1999) minētajām kriminālajām darbībām, viņam ir jāatsakās no šīs darbības veikšanas un/vai par to jāpaziņo saskaņā ar nacionālajā likumdošanā noteikto kārtību.

1.2.8 INTERNETA MĀJAS LAPU IZMANTOŠANA

Izmantojot savu Interneta mājas lapu vai jebkuru citu līdzīgu tehnoloģiju, notārs nevar Internetā nedz piedāvāt sniegt padomus, nedz slēgt līgumus, nedz sniegt konsultācijas.

Attiecībā uz informāciju par profesiju, notāra mājas lapā ir jābūt īpašai norādei (ar hipertekstu) uz notariāta profesionālās institūcijas mājas lapu, kā arī uz Eiropas Savienības Notariātu padomes mājas lapu. Attiecībā uz juridisku informāciju vai informāciju nodokļu jomā, norādes uz institūciju mājas lapām tiek rekomendētas.

Ir aizliegtas norādes uz mājas lapām, kas pieder trešajām personām, piemēram, klientiem. Izņēmumi ir notariāta institūciju mājas lapas, valsts pārvaldes institūciju mājas lapas vai izglītības iestāžu mājas lapas.

1.2.9 ELEKTRONISKĀ PARAKSTA IZMANTOŠANA

Notārs ir atbildīgs par sava elektroniskā paraksta strikti personisku izmantošanu. Par zudumu viņam ir steidzīgi jāpaziņo pakalpojuma sniedzējam vai sertifikācijas aģentūrai. Jāpaziņo ir arī visas situācijas vai notikumi, kas varētu radīt zaudējumus sistēmas funkcionēšanai, lai nekavējoties varētu apturēt vai atsaukt sertifikātu.

2 NOTĀRA PIESAISTĪŠANAS NOTEIKUMI ĀRVALSTĪ- ES DALĪBVALSTĪ

2.1 NOTĀRA IZVĒLES BRĪVĪBA UN TERITORIĀLĀ KOMPETENCE

Fiziskām vai juridiskām personām ir tiesības izvēlēties savu notāru, lūgt viņa padomus, kā arī uzticēt aktu taisīšanu. Ievērojot attiecīgos profesionālās atbildības noteikumus, persona var lūgt notāru palīdzēt sadarbībā ar attiecīgajā teritorijā kompetento notāru.

Ārvalsts notāram, kas pavada savu klientu, ir pienākums iepriekš brīdināt attiecīgajā teritorijā kompetento kolēģi, kā arī vienoties ar viņu par sadarbības noteikumiem. Jebkurā gadījumā tiesības taisīt aktu ir tikai notāram ar attiecīgo teritoriālo kompetenci.

2.2 ĒTIKAS NORMU PIEMĒROŠANA

Taisot pārrobežu darījumus, notārs ir pakļauts savas valsts likumdošanai, ārvalsts likumdošanai, kā arī šī kodeksa normām.

2.3 ATALGOJUMS

Notāram, kas sadarbojas ar attiecīgajā teritorijā kompetento notāru, jau sākumā ir pienākums informēt klientu par pakalpojuma apjomu, kā arī par saistītajām izmaksām un amata atlīdzības summu, saskaņā ar spēkā esošajām normām, tomēr cenšoties pēc iespējas samazināt kopējās izmaksas.

2.4 GARANTIJA

Notāram ir jābūt apdrošināšanai, kas segtu iespējamās viņa profesionālās darbības radītos zaudējumus neatkarīgi no tā, vai sekas iestājušās attiecīgajā valstī vai kādā citā valstī.

3 PIEMĒROŠA UN APSTRĪDĒŠANA

Kodeksa normu piemērošanas gadījumus un interpretācijas jautājumus, kā arī Kodeksā neatrunātos gadījumus skata Eiropas Savienības Notariātu padomes prezidents pēc tam, kad jautājums izskatīts nacionāla notariāta institūcijā, kurai piederīgs notārs, kas jautājumu ierosinājis.

4 SPĒKĀ STĀŠANĀS

Kodekss ir ratificējams dalībvalstu notariātos. Ratifikācijas vēstules tiek nosūtītas CNUE birojam Briselē. Kodekss stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad divi notariāti iesniedz ratifikācijas vēstules. Attiecībā uz pārējiem notariātiem, Kodekss stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc ratifikācijas vēstules iesniegšanas.